Namsos kommune
Nåavmesjenjaelmien tjïelte

Budsjettseminar

Økonomiske måltall, status og budsjettprosess

Kommunestyre 24.09.2026

Sammen
skaper vi
muligheter

Økonomiske måltall

§ 14-1.*Grunnleggende krav til økonomiforvaltningen*

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

§ 14-2.Kommunestyrets og fylkestingets plikter

Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta

a. økonomiplanen og årsbudsjettet
b. årsregnskapene og årsberetningene
c. finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi
d. regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)
e. regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).

Namsos kommune har økonomiske handlingsregler vedtatt i kommunestyret 19.12.2019 som del kommunens økonomireglement

Økonomiske handlingsregler

Det skal i perioden 2020 – 2040 betales avdrag på lån i tillegg til beregnet minimumsavdrag i henhold til vedtatt gevinstrealiseringsplan for kommunesammenslåingen. Følgende økonomiske måltall skal legges til grunn i budsjett og økonomiplan:

Økonomiske måltall			
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	< 1,75 %	1,75 % - 2 %	>2 %
Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	< 5 %	5 % -10 %	>10 %
Netto lånegjeld i % av driftsinntekter	> 80 %	75 % - 80 %	< 75 %

Vedlikehold av kommunes eiendomsmasse og infrastruktur skal som et minimum være på et nivå som bevarer kommunens realverdier. Økning av aktivitetsnivå skal ha sikker og varig finansiering og skal dermed ikke være basert på bruk av fond eller engangsinntekter.

Inntekter skal budsjetteres iht. KS-prognosemodell, korrigert for eventuelt lokale forhold.

Måloppnåelse tidligere år

	Økonomiske måltall			Regnskap 2025	Regnskap 2024	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	< 1,75 %	1,75 % - 2 %	>2 %	-0,52 %	-1,99 %	-2,45 %	2,56 %	1,56 %
Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	< 5%	5% - 10 %	> 10 %	7,65 %	9,18 %	11,74 %	15,40 %	15,36 %
Netto lånegjeld i % av driftsinntekter	> 80 %	75 % - 80 %	< 75 %	87 %	84 %	84 %	86 %	86 %

Vurdering av økonomiske handlingsregler i handlings- og økonomiplan 2026-2029

De budsjetterte effektene av omstillingsarbeidet gjør at vi innfrir måltall for netto driftsresultat i 2029, mens måltallene for disp. fond vil være på gult nivå. Netto lånegjeld vil være over anbefalt nivå også i 2029 som følge av investeringsnivået i planperioden.

Økonomiske måltall			
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	< 1,75 %	1,75 % - 2 %	>2 %
Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	< 5 %	5 % -10 %	>10 %
Netto lånegjeld i % av driftsinntekter	> 80 %	75 % - 80 %	< 75 %

Utfordringer ved bruk av økonomiske måltall?

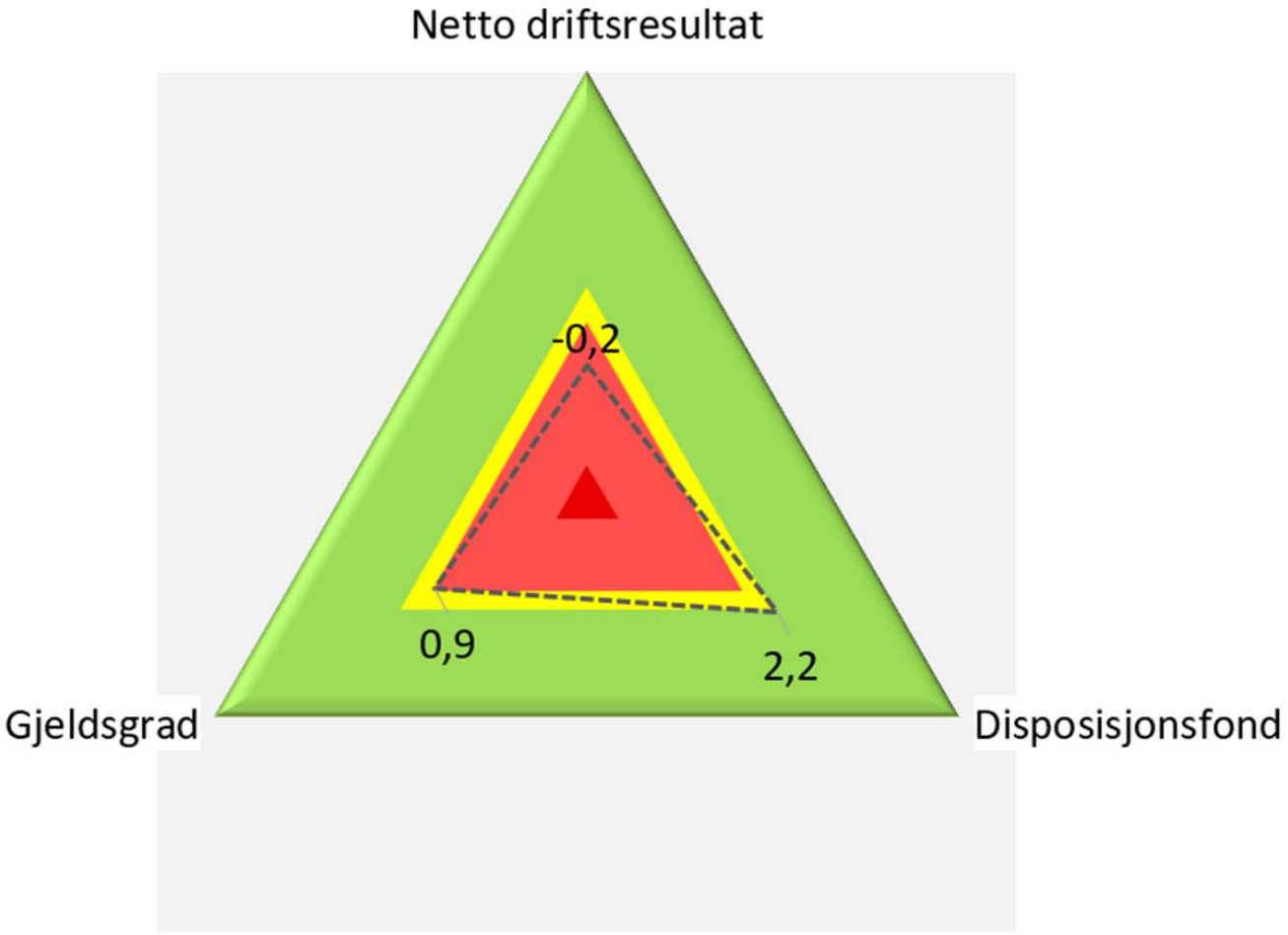
- Vanskelig sammenheng mellom krevende kortsiktige valg og langsiktig økonomisk bærekraft
- Vedtak om måltall gjenspeiles ikke nødvendigvis i årlige budsjettvedtak
- Intensjon, ikke forpliktelse

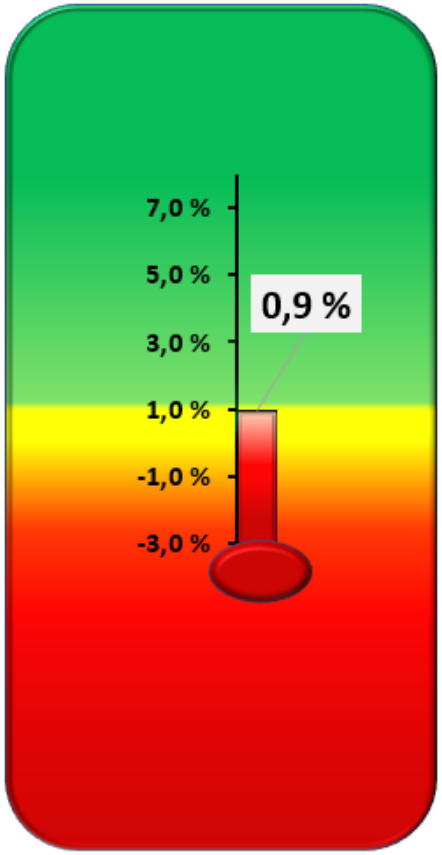
Namsos kommune
Nåavmesjenjaelmien tjïelte

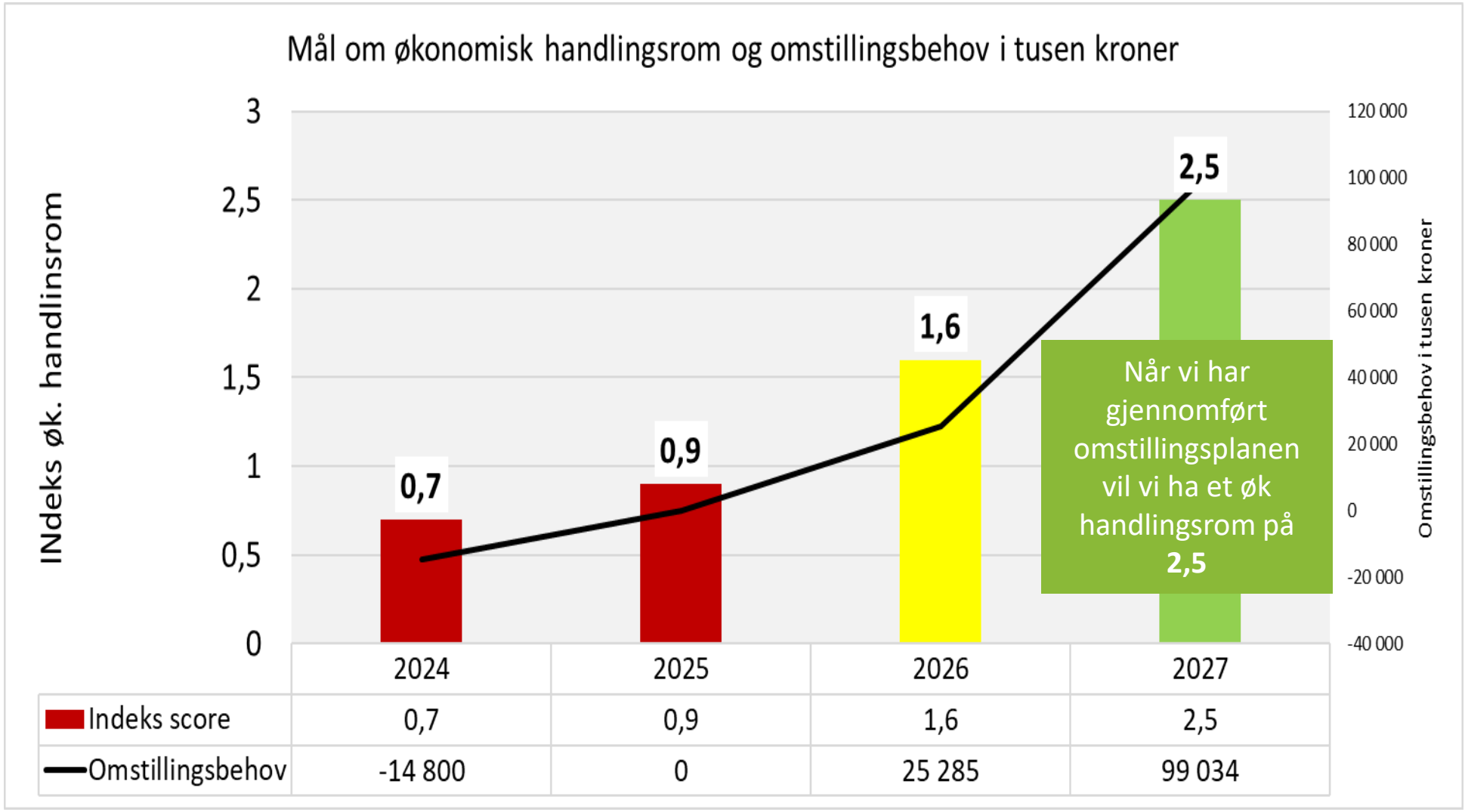
Økonomiske måltall i omstillingsplan

Begrenset handlingsrom
Moderat handlingsrom
Strørre handlingsrom

Økonomisk handlingsrom for 2025 er på 0,9. Dette er en styrking fra 0,7 i 2024.

Mål om økonomisk handlingsrom og omstillingsbehov i tusen kroner
INdeks øk. handlinsrom
Omstillingsbehov i tusen kroner
3
2,5
2
1,5
1
0,5
0
120 000
100 000
80 000
60 000
40 000
20 000
0
-20 000
-40 000
0,7
0,9
1,6
2,5
Når vi har gjennomført omstillingsplanen vil vi ha et øk handlingsrom på 2,5
2024
2025
2026
2027
Indeks score
0,7
0,9
1,6
2,5
Omstillingsbehov
-14 800
0
25 285
99 034

Status økonomi så langt i år

	Budsjett hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik hiå.	Budsjett 2026	Årsprognose	Prognose årsavvik	
Politisk og kommunedirektør	93 833	93 814	19	131 036	126 036	5 000	✓
Oppvekst og opplæring	226 238	225 048	1 190	439 542	444 442	-4 900	−
Helse og omsorg	291 612	307 695	-16 082	473 209	489 209	-16 000	!
Kultur, samfunn og organisasjon	48 340	48 523	-183	86 300	86 200	100	✓
Økonomistyring og infrastruktur	78 484	66 937	11 547	270 974	277 974	-7 000	!
Felles rammeområder	-919	-665	-255	68 267	68 267	0	✓
Finans	0	62	-62	0	0	0	✓
Sum disponering	**737 588**	**741 413**	**-3 825**	**1 469 328**	**1 492 128**	**-22 800**	−

Noe forbedring fra rapporteringen før sommeren, men fortsatt betydelig merforbruk i driften

Namsos kommune
Nåavmesjenjaelmien tjïelte

Status økonomi så langt i år

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

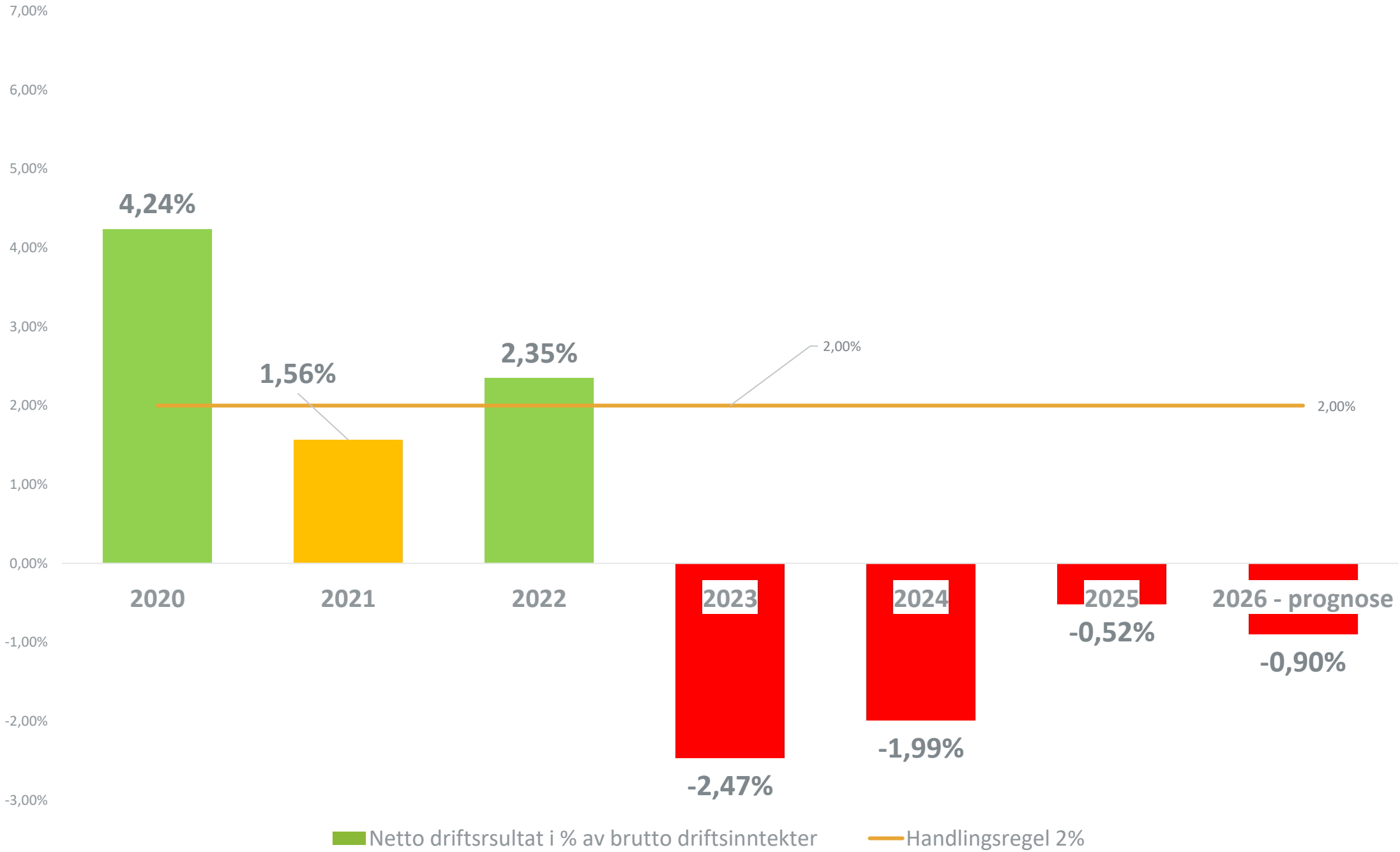
	Rev. bud hiå. 2026	Regnskap hiå. 2026	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud. 2026	Rev. bud. 2026	Avvik i kr
Frie disponible inntekter						
Rammetilskudd	-453 171	-530 229	77 058	-765 506	-776 865	238
Inntekts- og formuesskatt	-331 588	-342 428	10 840	-564 283	-568 436	0
Eiendomsskatt	-30 800	-34 237	3 437	-52 800	-52 800	0
Andre generelle driftsinntekter	-31 167	-33 142	1 975	-89 210	-79 210	0
Sum Frie disponible inntekter	**-846 725**	**-940 036**	**93 311**	**-1 471 799**	**-1 477 311**	**238**

Som følge av høyere skatt og rammetilskudd, samt mer utbytte fra NTE enn lagt til grunn i opprinnelig budsjett er prognosen nå tilnærmet lik opprinnelig budsjett.

	Oppr. bud.	Budsjett	Årsprognose
Netto driftsresultat	**18 655**	**-7 725**	**18 229**

NB! Konservativt anslag på inntekter fra havbruksfond.

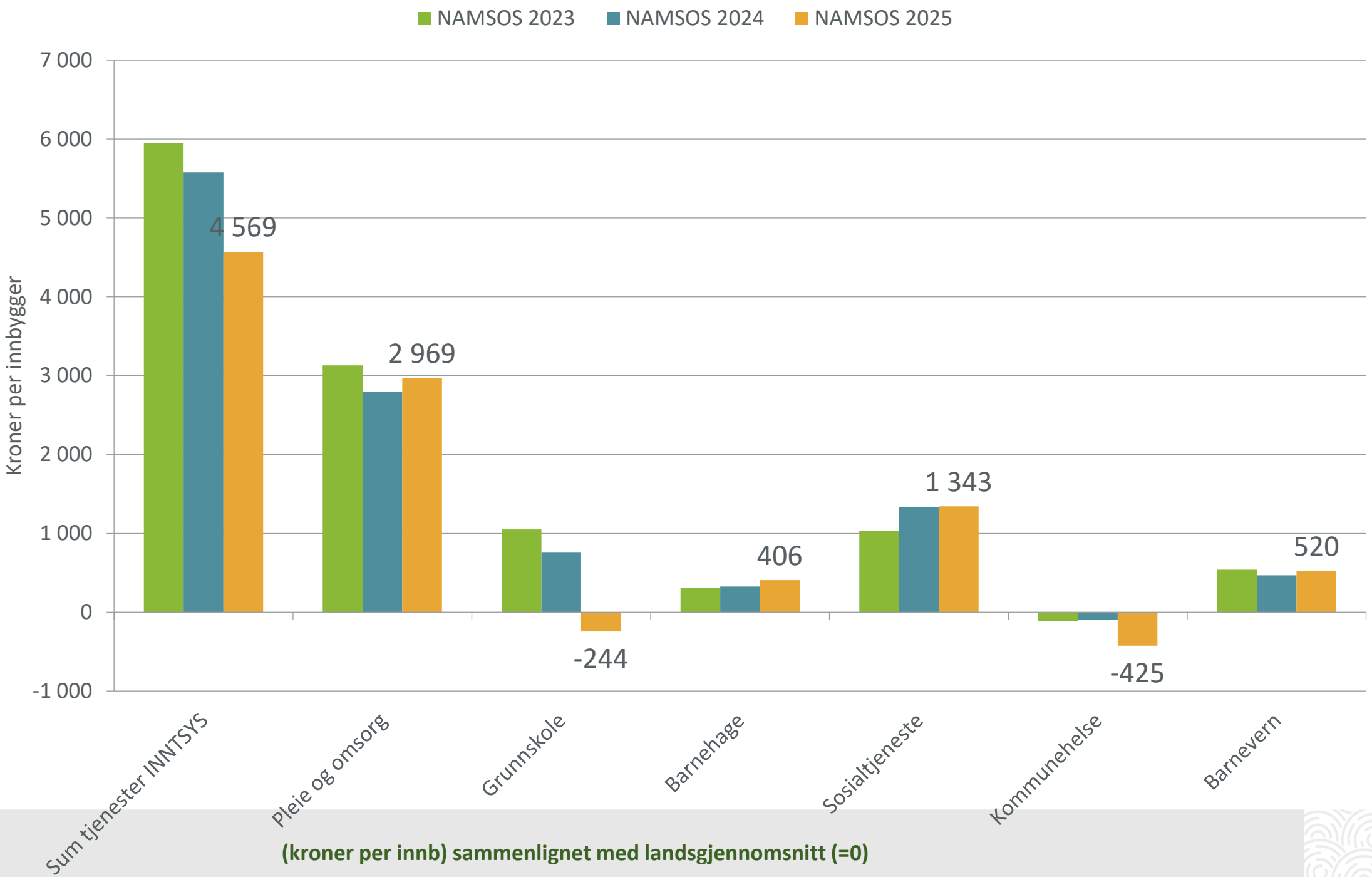
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

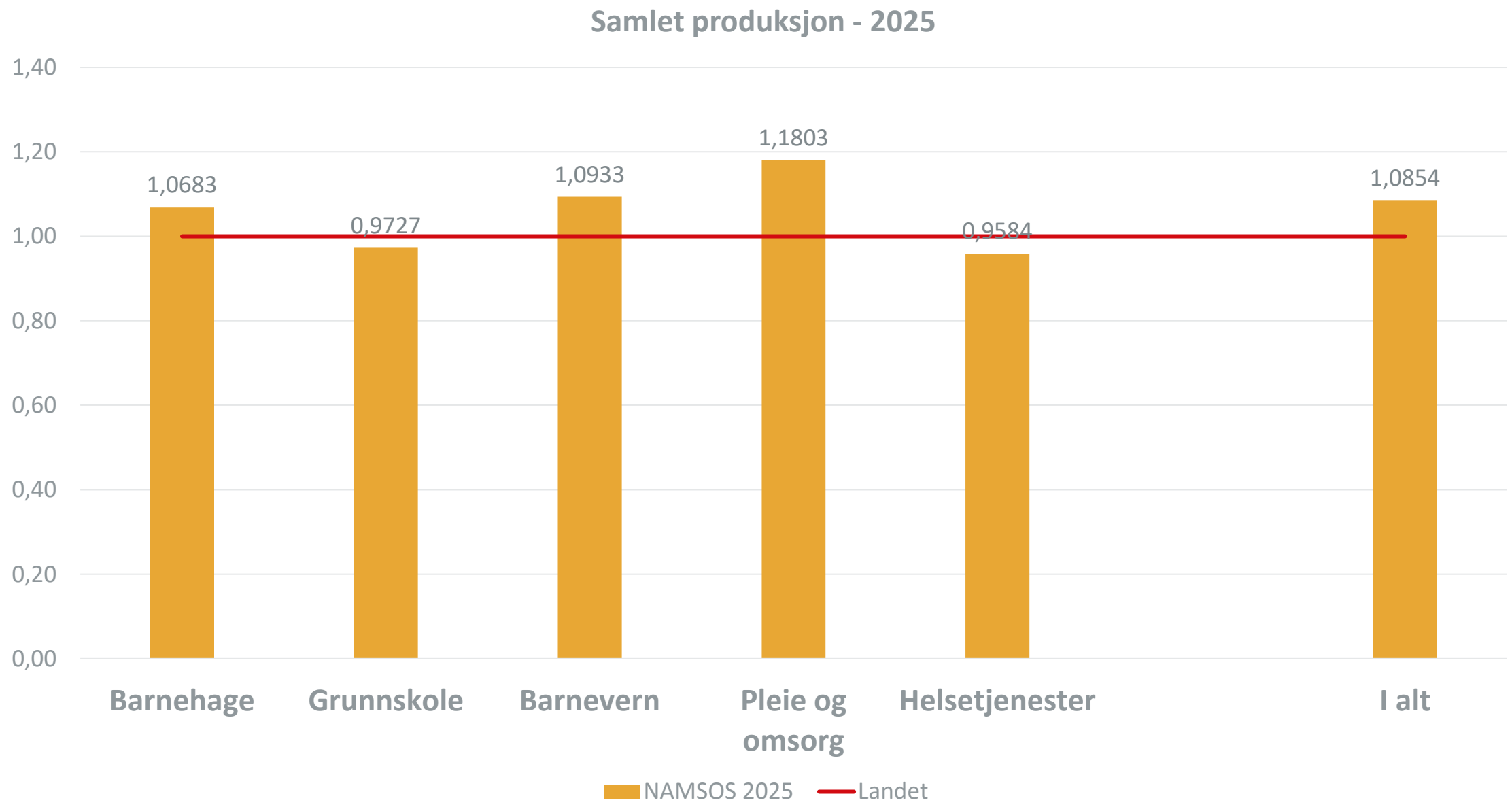
Ressursbruk og effektivitet

Namsos kommune
Nåavmesjenjaelmien tjïelte

Tjenester innenfor inntektssystemet
Kommunens ressursbruk korrigert for forskjeller i utgiftsbehov m.m

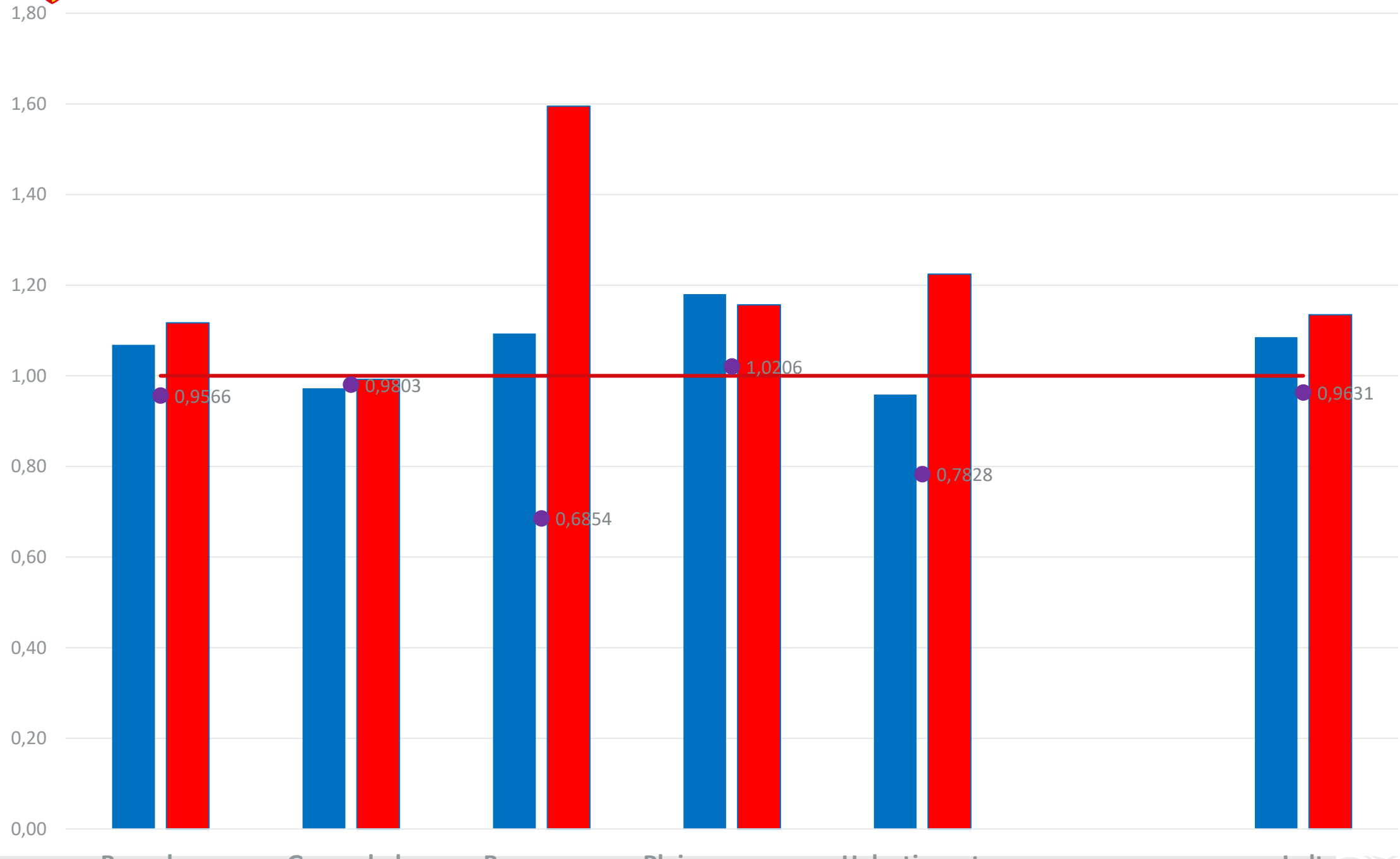

(kroner per innb) sammenlignet med landsgjennomsnitt (=0)

Samlet produksjon - 2025
1,40
1,20
1,00
0,80
0,60
0,40
0,20
0,00
1,0683
0,9727
1,0933
1,1803
0,9584
1,0854
Barnehage
Grunnskole
Barnevern
Pleie og omsorg
Helsetjenester
I alt
NAMSOS 2025
Landet

Namsos kommune
Nåavmesjenjaelmien tjïelte

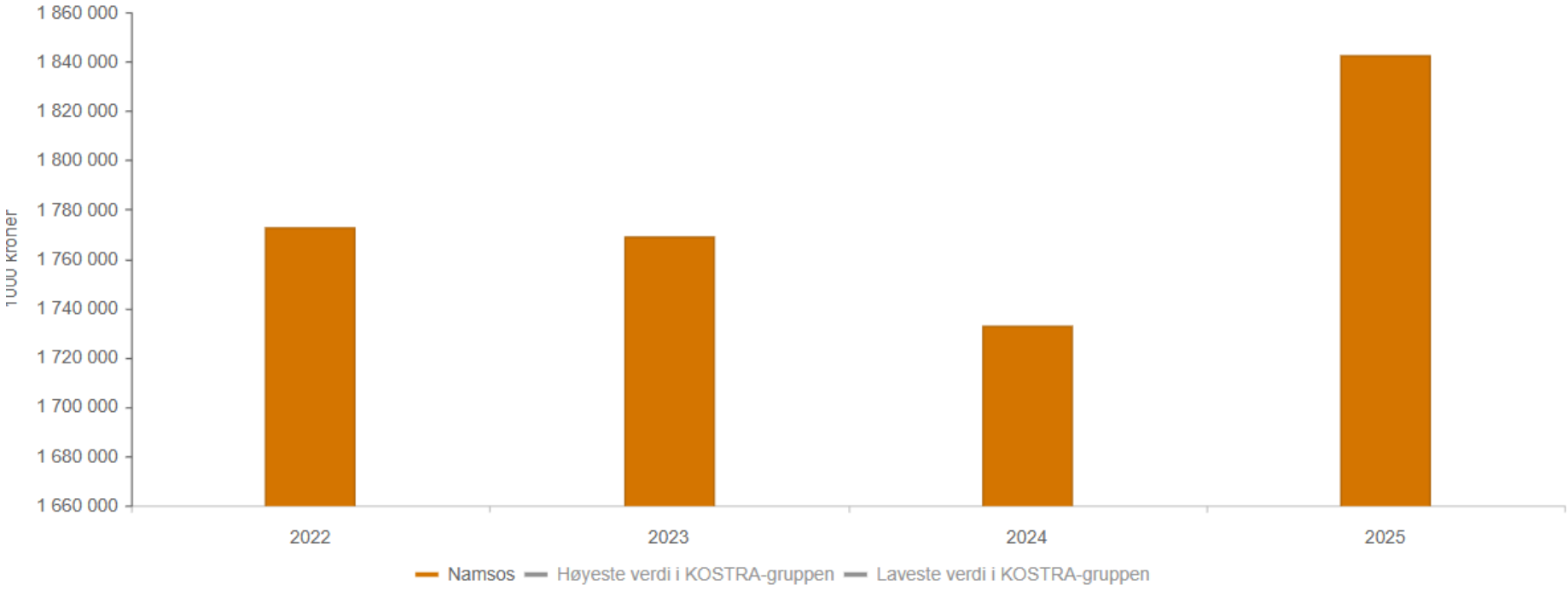
Produksjon, ressursbruk og effektivitet 2025

Planlagte investeringer

Utvikling i netto lånegjeld

Juster for inflasjon med deflator

	2022	2023	2024	2025
Namsos	1 772 940	1 769 052	1 732 666	1 842 649

Av dette er ca. 1,4 mrd. renteeksponert gjeld

Namsos kommune
Nåavmesjenjaelmien tjïelte

De fleste store investeringer ligger fortsatt foran oss

- Nytt helsebygg
- Legevakt, legekontor og sivilforsvar
- Idrettshall på Bangsund
- Rehabilitering av Namsos U som ny felles ungdomsskole i sentrum
- Samfunnshuset
- Kulturskole/opplæringssenter
- Kommunehus Namdalseid
- Rehabilitering av kulturhus
- Rehabilitering av skolebygg

Må prioriteres!

Krever et driftsbudsjett i balanse og rom for å betale mer renter og avdrag for å gjennomføre nye store investeringer

Regneeksempel

Prosjekt	Lånebehov	
Idrettshall Bangsund	kr	50 000 000
Helsebygg	kr	640 000 000
Ungdomsskole sentrum / rehab og tilbygg Namsos U	kr	350 000 000
Kulturskole / opplæringssenter	kr	130 000 000
Sum	**kr**	**1 170 000 000**

Rente	5 %
Levetid	40 år
Årskostnad kapital	**kr -68 185 449**

Andre investeringsbehov

- Legevakt, legekontor
- Rehabilitering kulturhuset
- Alternativ til RC-bygg (Kino+NTE-arena)
- Rehabilitering andre skolebygg
- Samfunnshuset

?

Namsos kommune
Nåavmesjenjaelmien tjïelte

Målbilde fra handlings- og økonomiplan 2026-2029

	2025	2026	2027	2028	2029
Handlngsrom til investering					27
Budsjettmål mill. kroner	-40	-18	1	24	44

To hovedmål:

Vi må tilpasse oss demografiendringene

Vi må reelt redusere kostnadsnivå og sikre en bærekraftig økonomi og handlingsrom for å investere for framtiden

Fra omstillingsplan til nytt budsjett

Vedtakene i kommunestyre i juni legger klare føringer:

Vedtak skolestruktur

- Namsos kommunestyre vedtar ingen endringer i dagens skolestruktur
- I 2027 fremmes en egen sak knyttet til ny sentrumsnær ungdomsskole ved en ombygging av Namsos ungdomsskole som ny felles ungdomsskole med mål om ferdigstillelse senest til skolestart høsten 2029. Fra skolestart høsten 2027 samles ungdomsskolene på Høknes ungdomsskole. Kommunedirektøren bes om å gjennomføre nødvendige akutte og midlertidige tilpasninger ved Høknes ungdomsskole for å sikre forsvarlig drift i ombygningsperioden.
- Høknes ungdomsskole selges.

Fra omstillingsplan til nytt budsjett

Vedtak omstillingsplan

- Samlet innsparing: **116,7 mill. kroner** i perioden 2026–2029.
- Nytt budsjett vil ha fokus på gjennomføring av vedtatte tiltak. Fra innsparingsmål til resultat.
- Må håndtere økt risiko ved gjennomføring og måloppnåelse
  - Omstillingsplanen forutsatte strukturendringer som grunnlag for flere tiltak. Når skolestrukturen opprettholdes, øker risikoen for at flere av de vedtatte innsparingene innen oppvekst ikke oppnås fullt ut
    - **Reduksjon i individuelt tilrettelagt opplæring (ITO) – 6 mill. kr**
  - Større fagmiljø og mer fleksibel ressursbruk var en viktig forutsetning i omstillingsplanen.
    - **Øvrige skoletiltak**
  - Reduksjon i assistentressurser, særskilt språkopplæring, SFO og lokale funksjoner blir vanskeligere når dagens struktur består.

- Flere omfattende investeringsprosjekt før omstillingsplan er gjennomført og vi har sikret en bærekraftig drift øker risikoen samlet sett.

Fra omstillingsplan til KS konsulent: Forslag til handlingsregel

Dersom forslag til tiltak tas ut av porteføljen, eller reduseres, så skal andre tiltak foreslås sik at den samlete økonomiske bærekraft til en verdi av minst 126 mill kr opprettholdes. Slike tiltak kan være:

- a) andre kostnadsbesparende tiltak,
- b) tiltak som øker inntektene,
- c) tiltak som reduserer de fremtidige finanskostnadene ved å redusere eller la være å gjennomføre planlagte investeringer

Må også gjelde om beregnet effekt av omstillingstiltak blir lavere enn anslått

I handlings- og økonomiplan må vi både få gjennomført de omstillingstiltakene som er vedtatt, håndtere de demografiendringene vi vet kommer og se på hvordan vi kan økte handlingsrommet for å kunne gjennomføre planlagte investeringer

Spørsmål til diskusjon i grupper:

1. Samspill, dialog og informasjon: Hvordan tilrettelegger vi for en god budsjettprosess gjennom året og et godt årshjul for budsjettarbeidet? Hva ønsker dere av tema, kunnskap og diskusjoner gjennom året?
2. Kommunikasjon og forventninger: Hvordan sikre god informasjon og dialog med innbyggerne om nødvendige grep som må gjøres? Hva er folkevalgtes rolle? Hva er administrasjonens rolle? Hva kan vi gjøre sammen?
3. Prioriteringer: Case/ eksempel; Hvor langt skal vi som kommune gå for å opprettholde dagens geografiske struktur når tilgangen på kvalifisert personell er begrenset?
4. Prioriteringer: Case/ eksempel; Hvordan skal vi prioritere de store investeringene framover – skal vi se på rekkefølge og kapasitet, muligheter for økte inntekter, eller større kutt på drifta for å sikre rom for investeringene?

Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5
Amund Lein	Steinar Lyngstad	Hege B. Skillingstad	Håkon A. Fredriksen	Arnt S. Rørvik
Nils S. Klykken	Mari K. Brattgjerd	Henrik A. Devik	Joar Olav Grøtting	Christina Kvernland
Finn Åge Forås	Rune Wik	Nina E. Damås	Sissel S. Holtan	Bjørn Dag Derås
Kristine Altin	Stein Tore Wolff	Anita Volden	Per Olav Mork	Frode Båtens
Trine Fagerhaug	Tom Arve Hågensen	Svein Storø	Trine Oksdøl	Arnhild Holstad
Venke Marie Heimdal	Nils J. Jørgensen	Marit E. Haukø	Hanne L. Hanssen	Margreet Sloot
Morten Sommer	Geir Olav Knappe	Gro Olden Jørgensen	Sue Rossøy	

Namsos kommune
Nåavmesjenjaelmien tjïelte

Sammen skaper vi muligheter